

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23350/2024
10.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Херцег адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, којег заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2291/24 од 19.09.2024. године, у седници одржаној 10.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2291/24 од 19.09.2024. године, дела којим је тужени обавезан на исплату износа од 765.305,28 динара са затезном каматом од 12.06.2024. године и утврђено право јавне својине туженог на парцели 5932/5 површине 50 м² и парцели 5932/6 површине 46 м², уписаних у лист непокретности ... КО ...

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2291/24 од 19.09.2024. године и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 452/2023 од 12.06.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени на исплату износа од 1.594.386,00 динара са затезном каматом од 12.06.2024. године и да се утврди право јавне својине туженог на парцели 5933/4 површине 92 м² и парцели 5933/5 површине 108 м², уписаних у лист непокретности ... КО ...

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2291/24 од 19.09.2024. године и и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 452/2023 од 12.06.2024. године у делу којим је тужени обавезан да исплати тужиоцу износ од 6.361.600,10 динара са затезном каматом од 12.06.2024. године и утврђено право јавне својине туженог на парцели 5937/1 површине 701 м² и парцели 5933/6 површине 97 м², уписаних у лист непокретности ... КО ..., а тужени обавезан на накнаду трошкова поступка, и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 452/2023 од 12.06.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од укупно 8.721.291,42 динара са законском затезном каматом од 12.06.2024. године до исплате, у року од 15 дана од правноснажности пресуде. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужени стекао право јавне својине у целисти на парцелама 5937/1 површине 701 м², 5933/4 површине 92 м², 5933/5 површине 108 м², 5933/6 површине 97 м², 5932/5 површине 50 м² и 5932/6 површине 46 м² из листа непокретности ... КО ... и тужилац обавезан да трпи упис туженог са тим правом код надлежне Службе за катастар непокретности након правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 547.057,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2291/24 од 19.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 452/23 од 12.06.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из става 1. наведеног члана, учињене у другостепену поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник парцеле 5937/1 површине 701 м², парцеле 5933/4 површине 92 м², парцеле 5933/5 површине 108 м², парцеле 5933/6 површине 97 м², парцеле 5932/5 површине 50 м² и парцеле 5932/6 површине 46 м², уписаних у лист непокретности ... КО ... Означене парцеле су Планом генералне регулације Алибеговца са подручјем за породично становање на југоистоку Петроварадина („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 8/19) и Планом детаљне регулације подручја јужно од главне градске саобраћајнице на Алибеговцу, а источно од Буковачког пута у Петроварадину („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 16/22), предвиђене за јавну саобраћајну површину – регулацију новопланираних улица. Фактички су планираној намени привредене парцеле 5932/5 и 5932/6, које се у целисти користе за јавни саобраћај од стране неограниченог броја лица и делимично су опремљене комуналном инфраструктуром а саобраћајна површина је изграђена од туцаничког застора, као и парцела 5933/6, чија саобраћајна површина је од земљаног застора, док се парцела 5937/1 делимично користи за јавни саобраћај. Парцеле 5933/4 и 5933/5 фактички нису ни делимично приведене планској намени. По процени Пореске управе од 09.11.2023. године, тржишна вредност м² предмених парцела износи 5.547,93 динара, а по налазу вештака од 13.07.2023. године тржишна вредност износи 7.971,93 динара по 1 м².

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилном применом материјалног права одлучили о обавези туженог на исплату накнаде у висини тржишне вредности парцела 5932/5 и 5932/6, обе у КО ... и утврдили право јавне својине туженог на тим парцелама.

Предметне парцеле су фактички, без спроведеног поступка експропријације и одређивања накнаде (у управном или судском поступку), приведене намени предвиђеној означеним планским документима и тако постале добро у општој употреби, у јавној својини туженог у смислу члана 10. став 2. и 10. Закона о јавној својини. Тужилац је на тај начин лишен права својине на тим парцелама и зато основано потражује накнаду у висини тржишне вредности фактички експроприсаног земљишта, сагласно члану 58. Устава Републике Србије и члану 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију којима је зајемчено право на имовину и право на њено мирно уживање, а одузимање имовине праћено обавезом на исплату накнаде по тржишној цени. Наведене парцеле су фактичким путем постале јавна својина туженог, који је зато обавезан на исплату тражене накнаде.

Из тих разлога, нису основани наводи ревидента да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су одлучили о делу тужбеног захтева који се односе на означене парцеле. Ревизија, у погледу тог дела одлуке, садржи наводе које тужени истиче у другим, истим чињеничноправним споровима. Због тога Врховни суд неће детаљно образлагати пресуду у погледу одлуке из става првог изреке, јер се тиме не би постигло ново тумачење права, нити допринело уједначеном тумачењу права.

Следствено изложеном, на основу члана 414. став 2. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Међутим, нижестепени судови су погрешном применом материјалног права одлучили о делу тужбеног захтева којим је тражена накнада за парцеле 5933/4 и 5933/5 и утврђено право јавне својине туженог на тим парцелама.

Означене парцеле ни фактички нису приведене планској намени и не користе се као јавна саобраћајна површина, тако да нису одузете из тужиочевог поседа, нити је он лишен права својине на њима, а оне на тај начин постале јавна својина туженог. Тужилац (који је одбио да буде саслушан као странка), није доказао на који начин је до доношења планских аката користио те парцеле и која ограничења у њиховом коришћењу трпи због неспровођења планских докумената тако да му је повређено право на мирно уживање имовине.

Из тог разлога, у односу на две наведене парцеле погрешно су примењени члан 58. Устава Републике Србије и члан 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију, односно члан 10. став 2. и 10. Закона о јавној својини, због чега је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

У погледу одлуке о делу тужбеног захтева којим је тражена накнада за фактички експроприсане парцеле 5937/1 и 5933/6 и утврђење права јавне својине туженог на тим парцелама, не може се испитати правилност примењеног материјалног права, јер чињенично стање није у потпуности и правилно утврђено.

Према налазу вештака геометра од 25.10.2023. године, парцела 5937/1 је делом приведена урбанистичкој намени, али није утврђено у ком делу и у којој површини се та парцела користи за јавни саобраћај – део улице у насељеном месту Петроварадин, док се налаз вештака и његово изјашњење о парцели 5933/6 – да је привредена намени и користи се као део улице са саобраћајном површином од земљаног застора, разликује од фотографије те парцеле приложене уз налаз, на којој је она приказана као травната површина.

Стога су обе нижестепене пресуде укинуте у том делу и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу, првостепени суд ће са сигурношћу утврдити у ком делу и у којој површини се парцела 5937/1 користи као јавна саобраћајна површина, односно да ли је и парцела 5933/6 приведена планској намени, а затим поново одлучити о захтевима тужилаца у односу на те парцеле.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода овог спора.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у трећем ставу изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић